

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
КОЛЕДЖ» ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Факультет початкової освіти та фізичної культури

Кафедра загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

 Наталія БОРБИЧ

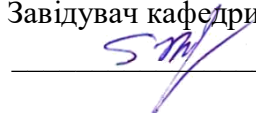
29.08.2025 року

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
загальної педагогіки, психології та
методики початкової освіти

Протокол № 1 від 27.08.2025 року

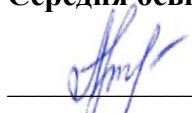
Завідувач кафедри

 Сергій МАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Середня освіта (Музичне мистецтво)

 Анна ЗАРИЦЬКА

27.08.2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 1.2.4. ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

освітній ступінь **бакалавр**

галузь знань **A1 Освіта**

спеціальність **A14 Середня освіта**

предметна спеціальність **A4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)**

РОЗРОБНИК: Ірина ДЕМЧЕНКО, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: A1 Освіта	Статус освітнього компонента: Обов’язковий	
	Спеціальність: A4 Середня освіта Предметна спеціальність: A4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)		
Змістових модулів – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Денна форма навчання: Рік підготовки: 2	
Загальна кількість годин – 90		Семестри: IV	
		Лекції 20 год	Практ. 20 год
		Самостійна робота 45 год	
		Консультації 5 год	
		Вид контролю: Екзамен – IV семестр	

1. Опис освітнього компонента

Інклюзивна трансформація сучасної освіти висуває нові вимоги до підготовки майбутніх педагогів, орієнтуючи їх на розуміння різноманіття освітніх потреб, створення безбар'єрного середовища та утвердження цінностей рівності, партнерства і поваги до особистості. В центрі педагогічної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі постають не лише дидактичні завдання, а й здатність педагога забезпечити психологічну безпеку, дотримання етичних принципів комунікації, використання корекційно-розвиткових технологій та взаємодію з мультидисциплінарною командою фахівців.

Змістове та методично-технологічне наповнення навчальної дисципліни *«Основи інклюзивної освіти та корекційної педагогіки»* спрямоване на формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти. Курс охоплює такі ключові теми: інклюзивна освіта як соціальна модель; нормативно-правова база її впровадження; організація інклюзивно-освітнього середовища закладу освіти; особливості навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами; етичні засади інклюзивного спілкування та супроводу; роль команди психолого-педагогічного супроводу; сучасні технології інклюзивного навчання; специфіка оцінювання та організація корекційно-розвиткової роботи.

Опановуючи даний освітній компонент, студенти навчаються застосовувати компетентнісний, партисипативний та діяльнісний підходи в умовах інклюзії, розвивають уміння адаптувати освітній процес до різних освітніх потреб, працювати в команді з фахівцями різних профілів, формують професійно-етичну культуру та здатність до рефлексії.

Таким чином, навчальна дисципліна *«Основи інклюзивної освіти та корекційної педагогіки»* є важливим складником системи психолого-педагогічної підготовки майбутнього вчителя, адже пробуджує інтерес до педагогічної теорії й практики інклюзивної освіти, формує професійну мотивацію, сприяє оволодінню знаннями, уміннями і компетентностями, необхідними для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у сучасній загальноосвітній школі.

1.1. Мета й завдання навчальної дисципліни. Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів цілісного уявлення про інклюзивну освіту як сучасну модель соціального устрою, ознайомленні з нормативно-правовою базою її функціонування, організацією інклюзивно-освітнього середовища закладу освіти та особливостями педагогічної діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами. Важливим аспектом є засвоєння етичних засад інклюзивного спілкування, розуміння ролі команди психолого-педагогічного супроводу, оволодіння технологіями інклюзивного навчання, методами оцінювання та організації корекційно-розвиткової роботи.

Зміст освітнього компонента спрямовується, зокрема, на:

- ознайомлення студентів із сучасними підходами до інклюзивної освіти та її значенням для соціальної інтеграції й розвитку демократичного суспільства;
- засвоєння нормативно-правових документів, що регулюють організацію інклюзивного освітнього процесу в Україні та світі;
- формування знань про особливості розвитку й навчання дітей з ООП, специфіку організації безпечного та доступного освітнього середовища;
- розвиток умінь дотримуватися етичних норм інклюзивного спілкування, застосовувати принципи педагогічної толерантності та партнерської взаємодії;
- оволодіння практичними навичками організації командної роботи в умовах інклюзії, взаємодії з батьками та фахівцями різних профілів;
- набуття компетентностей у сфері використання сучасних технологій інклюзивного навчання, проведення педагогічного оцінювання та здійснення корекційно-розвиткової роботи.

1.2. Пререквізити та постреквізити.

Передумовами (пререквізитами) для успішного опанування освітнього компонента «*Основи інклюзивної освіти та корекційної педагогіки*» є засвоєння таких курсів: Основи конституційного права, Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці, Психологія, Вступ до спеціальності, Педагогіка. Історія педагогіки, Основи науково-педагогічних досліджень, Теорія і методика музичного виховання, Методика викладання музичного мистецтва, Методика викладання інтегрованого курсу "Мистецтво", Позакласна та позашкільна виховна робота (пропедевтична практика), Музично-педагогічна практика (виробнича).

Постреквізити. Комплексна педагогічна практика, Курсова робота, Підсумкова атестація.

1.4. Характеристика освітнього компонента

Зміст та завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, як:

Програмні компетентності

ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

ЗК-5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК.02 (соціальна компетентність), ЗК.04 (лідерська компетентність)¹

ЗК-8. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.02 (соціальна компетентність)

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності і підприємливості, генерувати нові ідеї, виявляти розв'язувати професійні проблеми.

ЗК.04 (лідерська компетентність), ЗК.05 (підприємницька компетентність)

СК-2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів в процесі вивчення музичного мистецтва.

А2. Предметно-методична компетентність, Б2. Емоційно-етична компетентність

СК-4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку учнів для проведення уроків та позакласних заходів з музичного мистецтва у закладах загальної середньої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

А2. Предметно-методична компетентність, Г2. Організаційна компетентність

СК-5. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати нові цифрові освітні ресурси у процесі викладання музичного мистецтва.

Г2. Організаційна компетентність, Д1. Інноваційна компетентність

СК-7. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність з врахуванням вікових й індивідуальних особливостей, психоемоційного стану.

Б1. Психологічна компетентність, Б2. Емоційно-етична компетентність, Б3. Компетентність педагогічного партнерства

СК-8. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, формувати в учнів емоційну чутливість, рефлексію та ціннісне ставлення до творів мистецтва.

Б1. Психологічна компетентність, Б2. Емоційно-етична компетентність

СК-10. Здатність використовувати музикознавчі, музично-педагогічні, культурологічні знання та сучасну термінологію для аналізу, інтерпретації й структурування навчального матеріалу з музичного мистецтва.

А2. Предметно-методична компетентність, Г3. Оцінювально-аналітична

СК-14. Здатність здійснювати психологічну підтримку здобувачів освіти та створювати умови для ефективного функціонування інклюзивного освітнього середовища.

Б1. Психологічна компетентність, В1. Інклюзивна компетентність

СК-15. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні

¹ Компетентності, визначені Професійним стандартом (2020)

технології під час освітнього процесу.

В2. Здоров'язберезувальна компетентність, Г2. Організаційна компетентність

1.4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на оволодіння здобувачами вищої освіти такими результатами навчання:

ПРН згідно з ОПП

ПРН 8. Розуміти специфіку теоретичного та експериментального дослідження в музично-педагогічній діяльності вчителя.

Д². Безперервний професійний розвиток.

ПРН 14. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей здобувачів освіти; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

А. Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів).

ПРН 24. Забезпечувати психологічну підтримку здобувачів освіти, створювати безпечне, інклюзивне, доброзичливе освітнє середовище, забезпечувати виховання і навчання всіх учнів незалежно від їхнього соціокультурного контексту.

В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища, Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу.

Результати навчання за навчальною дисципліною

- **Сформувати у студентів здатність аналізувати інклюзивну освіту як модель соціального устрою в контексті суспільних трансформацій, розкривати її значення для забезпечення рівних прав і можливостей усіх учасників освітнього процесу.**
- **Забезпечити засвоєння та практичне застосування нормативно-правової бази інклюзивної освіти, орієнтуючи студентів на вміння використовувати чинні міжнародні та національні документи в організації педагогічної діяльності.**
- **Розвивати здатність організовувати безпечне, доступне й інклюзивно-освітнє середовище, враховуючи різні освітні потреби учнів та принципи безбар'єрності й психологічної безпеки.**
- **Формувати вміння розуміти освітні потреби дітей з особливими освітніми потребами та добирати відповідні педагогічні підходи, спрямовані на індивідуалізацію і диференціацію навчального процесу.**
- **Виховувати готовність дотримуватися етичних засад інклюзивного спілкування та супроводу, що ґрунтуються на принципах поваги до гідності дитини, толерантності та педагогічного партнерства.**
- **Розвивати уміння працювати в мультидисциплінарній команді психолого-педагогічного супроводу, ефективно взаємодіяти з батьками та іншими учасниками освітнього процесу для досягнення спільних цілей.**
- **Забезпечити оволодіння сучасними технологіями інклюзивного навчання, методами оцінювання та корекційно-розвиткової роботи, спрямованими на моніторинг освітніх результатів і підтримку індивідуального розвитку дитини з ООП.**

² Трудові функції, визначені Професійним стандартом (2020)

2. Програма навчальної дисципліни

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Поняття та сутність інклюзивної освіти. Інклюзія як соціальна стратегія забезпечення рівності прав і можливостей. Історичні етапи становлення інклюзивної освіти в Україні та світі. Інклюзивна освіта у контексті демократизації суспільства. Моделі соціалізації та адаптації дітей з ООП.

Тема 2. Нормативно-правова база інклюзивної освіти. Міжнародні документи (Декларація прав людини, Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, Саламанкська декларація тощо). Законодавство України у сфері освіти та інклюзії. Державні стандарти, постанови, накази МОН. Правове забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів та команд психолого-педагогічного супроводу.

Тема 3. Інклюзивно-освітнє середовище закладу освіти. Структура та компоненти інклюзивного середовища. Безбар'єрність, універсальний дизайн і розумне пристосування. Організаційно-педагогічні, матеріально-технічні та соціально-психологічні умови інклюзивної освіти. Педагогічна взаємодія вчителя, учня та батьків у створенні безпечного середовища.

Тема 4. Діти з особливими освітніми потребами в школі. Категорії дітей з ООП (порушення слуху, зору, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку, аутизм, ЗПР тощо). Особливості їхнього психофізичного розвитку. Принципи педагогічної підтримки та адаптації навчального процесу. Потреба у партнерській взаємодії з родиною.

Теми 5. Етичні засади інклюзивного спілкування та супроводу. Принципи педагогічної етики у роботі з дітьми з ООП. Комунікативна культура вчителя. Толерантність, недискримінація, повага до гідності кожної дитини. Партнерська взаємодія з батьками та фахівцями. Етичні аспекти психологічної і соціальної підтримки.

Змістовий модуль 2.

ПРАКТИЧНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Тема 6. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Склад та функції команди супроводу (вчитель, асистент, психолог, логопед, соціальний педагог, реабілітолог, батьки). Координація дій і розподіл відповідальності. Розробка індивідуальної програми розвитку (ІПР). Взаємодія з інклюзивно-ресурсними центрами.

Тема 7. Технології інклюзивного навчання. Адаптація і модифікація навчальних програм. Використання технологій диференційованого та індивідуалізованого навчання. Інтерактивні методи, цифрові й допоміжні технології (ААС та АДК, спеціальні додатки). Технології співпраці та взаємонавчання.

Тема 8. Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП. Форми та методи оцінювання навчальних досягнень дітей з ООП. Критерії й інструменти педагогічного моніторингу. Формувальне оцінювання як засіб підтримки навчального процесу. Індивідуалізація оцінювання відповідно до потреб учнів.

Тема 9. Корекційно-розвиткова робота з дітьми з ООП. Поняття та напрями корекційно-розвиткової діяльності. Логопедична, психологічна, соціально-педагогічна підтримка. Методи та програми корекційно-розвиткової роботи. Інтеграція корекційних заходів у загальноосвітній процес. Співпраця з батьками у реалізації корекційних завдань.

2.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
-------------------------------	-----------------	--

	денна форма здобуття вищої освіти				Форми роботи / контролю*
	усього	у тому числі			
		лекції	практ., сем.	сам. роб	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ					
Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.	6	2		4	УО,П
Тема 2. Нормативно-правова база інклюзивної освіти.	6	2		4	УО,П
Тема 3. Інклюзивно-освітнє середовище закладу освіти.	6	2		4	УО,П
Тема 4. Діти з особливими освітніми потребами в школі.	8	2	2	4	УО,П
Тема 5. Етичні засади інклюзивного спілкування та супроводу.	12	4	4	4	УО
Модульний контроль 1 (теми 1-5)	2	-	2	-	МК
Разом за ЗМ 1	40	12	8	20	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ					
Тема 6. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	10	2		6	УО,П
Тема 7. Технології інклюзивного навчання.	11	2	2	7	УО,П
Тема 8. Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП.	12	2	4	6	УО,П
Тема 9. Корекційно-розвиткова робота з дітьми з ООП.	12	2	4	6	УО,П
Модульний контроль 2 (теми 6-9)	2	-	2	-	МК
Разом за ЗМ 2	45	8	12	25	
Консультації (модуль 1,2) ³	5				
Усього годин	90	20	20	45	

2.3.Теми лекційних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ				
1	1	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.	2	
2	2	Нормативно-правова база інклюзивної освіти.	2	
3	3	Інклюзивно-освітнє середовище закладу освіти.	2	

³ Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

4	4	Діти з особливими освітніми потребами в школі.	2	
5	5	Етичні засади інклюзивного спілкування та супроводу.	4	
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ				
6	6	Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	2	
7	7	Технології інклюзивного навчання.	2	
8	8	Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП.	2	
9	9	Корекційно-розвиткова робота з дітьми з ООП.	2	
Разом			20	

2.4. Теми практичних занять

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	4 / 1	Діти з особливими освітніми потребами в школі	2
2.	5 / 1	Діти з особливими освітніми потребами: адаптація та підтримка	4
3.	7 / 2	Технології інклюзивного навчання	2
4.	8 / 2	Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП	4
5.	9 / 2	Корекційно-розвиткова робота з дітьми з ООП. Співпраця з батьками у реалізації корекційних завдань.	4
7.	1-5 / 1	Здача змістового модуля І. <i>Тестові завдання</i> (теми 1 – 5).	2
8.	6-9 / 2	Здача змістового модуля І. <i>Тестові завдання</i> (теми 6 – 9).	2
Разом			20

3. Самостійна робота

№	Тема дисципліни	Обсяг год. самостійної роботи	Обов'язкове читання	Контрольні заходи
1.	Тема 1. Аналіз концепцій соціальної інтеграції та інклюзії: порівняння світових та українських підходів.	4 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 1, 10, 14, 25	Поточний контроль: усне опитування, письмовий експрес-контроль. (Есе «Чому інклюзивна освіта є відображенням демократичних цінностей суспільства?»)
2.	Тема 2. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	4 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 15, 21, 22, 33	Поточний контроль: усне опитування, письмовий експрес-контроль (Порівняльна таблиця міжнародного і вітчизняного досвіду, визначити їхні спільні та відмінні риси)

3.	Тема 3. Основні компоненти безпечного та безбар'єрного середовища	4 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 4, 19, 28	Поточний контроль: усне опитування, письмовий експрес-контроль (Інфографіка «Ідеальна інклюзивна школа: середовище для всіх»)
4.	Тема 4. Принципи адаптації та підтримки дітей з ООП	4 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 12, 17, 24, 30	Поточний контроль: усне опитування, письмовий експрес-контроль (Міні-дослідження (презентацію) про одну категорію дітей з ООП, акцентуючи на їхніх сильних сторонах)
5.	Тема 5. Принципи толерантності, поваги, педагогічного такту та партнерської взаємодії в інклюзивному освітньому середовищі	5 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 6, 18, 29	Поточний контроль: усне опитування, письмовий експрес-контроль (Аналіз ситуацій (кейсів) щодо порушення етичних норм у школі та варіанти її вирішення.)
6.	Тема 6. Принципи командної роботи в інклюзивному освітньому середовищі	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 2, 13, 20, 32	Поточний контроль: усне опитування, письмовий експрес-контроль (Моделювання структури команди супроводу для умовної дитини з ООП, визначте функції кожного учасника.)
7.	Тема 7. Адаптація й модифікація навчальних програм, диференціація завдань, цифрові та допоміжні технології в інклюзивному освітньому середовищі	7 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 21, 22, 31, 34	Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань (Презентація «5 сучасних технологій інклюзивного навчання: приклади використання»)

8.	Тема 8. Моніторинг освітніх результатів дітей з ООП	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 5, 11, 19	Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань (Приклад індивідуалізованої карти оцінювання для учня з ООП)
9.	Тема 9. Взаємодія з батьками у процесі корекційно- педагогічної підтримки дітей з ООП.	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 7, 8, 9, 23	Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань (Міні-проект «Тижневий план корекційно- розвиткової роботи для умовної дитини з ООП»)
10.	Підсумковий контроль	Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до підсумкового контролю	Список рекомендова них джерел	Екзамен

4. Методи навчання

Організація навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у межах ОК відбувається завдяки використанню комплексу взаємодоповнювальних методів навчання, зокрема:

За джерелом інформації:

- словесні: розповідь, лекція, бесіда, пояснення, дискусія, інструктаж.
- наочні: демонстрація, ілюстрації, спостереження, робота зі схемами.
- практичні: вправи, практичні завдання, дослід, кейси.

За характером пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний.
- репродуктивний.
- проблемний виклад.
- частково-пошуковий (евристичний) .
- дослідницький.

За дидактичною метою:

- методи здобуття нових знань.
- методи формування вмінь і навичок.
- методи застосування знань на практиці.
- методи контролю і оцінювання знань.

За компетентнісним та цілісним підходом:

- методи стимулювання та мотивації.
- тренінгові методи навчання.
- інтерактивні методи навчання.
- методи контролю та самоконтролю.

У разі необхідності запровадження дистанційного навчання використовуються методи: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Методи контролю:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (колоквіум).

Методи письмового контролю: перевірка виконання практичних завдань, зокрема і засобами LMS Google Classroom, індивідуальних завдань, тестування.

Методи комп'ютерного контролю: тестування у Google Forms.

Методи самоконтролю: формувальне оцінювання (коментоване оцінювання, взаємооцінювання, самооцінювання тощо).

6. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною системою з урахуванням поточного контролю, модульного контролю, самостійної роботи та підсумкового контролю (екзамен). Поточний контроль проводиться на лекційних і практичних заняттях у формі усного опитування, тестування, обговорення кейсів, презентацій та письмових експрес-контролів. Модульний контроль передбачає тестування за змістовими модулями. Самостійна робота оцінюється за результатами виконання завдань (есе, презентації, аналіз кейсів, інфографіка тощо). Підсумковий контроль – екзамен, який включає тестові теоретичні питання, практичні завдання та захист самостійної роботи.

Вид контролю	Методи та критерії оцінювання	Частка в загальній оцінці (бали)
Семестр 4		
Поточне оцінювання (лекції, практичні та семінарські заняття)	Усне опитування, обговорення тем, аналіз ситуацій (кейсів), письмовий експрес-контроль, участь в дискусіях. Критерії: повнота відповідей, глибина аналізу, активність (максимум 8 балів за заняття).	40 (за 5 практичних занять)
Самостійна робота	Виконання завдань: есе, порівняльні таблиці, інфографіка, міні-дослідження, аналіз кейсів. Критерії: оригінальність, відповідність темі, використання літератури, структура (максимум 5-7 балів за завдання).	12
Модульний контроль (змістовий модуль 1, змістовий модуль 2)	Колоквіум (теми 1-5; 6-9): усна/письмова відповідь на питання, аналіз нормативних документів, презентація. Критерії: точність, аргументація, застосування знань.	18
Підсумковий контроль (екзамен)	Комплексне завдання: теоретичні питання, практичний кейс, захист самостійної роботи. Критерії: системність знань, застосування навичок, рефлексія.	30 (зараховано/не зараховано з урахуванням загальної суми)
Разом		100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F		незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання проводиться з дотриманням принципів академічної доброчесності. У разі виявлення порушень (плагіат, незадеклароване використання ШІ тощо), бали за відповідне завдання анулюються. Перескладання можливе лише один раз за погодженням з викладачем у встановлені терміни.

7. Політика курсу

Відвідування всіх занять є обов'язковим (незалежно від форми проведення: очно чи онлайн (через системи Google Meet, Zoom)). Відвідування лекційних занять викладач не оцінює, натомість максимальний бал, який може отримати здобувач вищої освіти за роботу на практичному занятті, – 8 б. Залежно від активності під час практичних занять, правильності відповідей, правильності виконання пропонуванних завдань здобувач вищої освіти може отримати диференційовану оцінку 0,5-8 б. (за присутність без участі в обговореннях/виконання завдань студент може отримати максимальний бал 0,5). Відпрацювати пропущені заняття здобувач вищої освіти може за заздалегідь погодженим з викладачем та деканом факультету графіком. У разі пропуску заняття без поважної причини і без дозволу декана на відпрацювання занять студент має змогу відпрацювати лише 25% пропущених занять.

Дотримання термінів виконання завдань. Кожне завдання в межах курсу потрібно виконувати у терміни, які встановлює викладач. У разі невиконання його у встановлені терміни завдання не буде оцінено/зараховано. Якщо завдання розміщено на активних для курсу платформах (наприклад, Moodle, гугл-диск, Google Classroom), викладач автоматично вилучає доступ до нього у визначений строк. Перескласти завдання можливо індивідуально з дозволу викладача у відведений **консультативний час**.

Дистанційне навчання. В умовах дистанційного навчання всі правила, які стосувалися очного навчання, зберігаються. Заняття може бути проведене в режимі онлайн згідно з розкладом навчальних занять та на платформі, яку обирає викладач. Усі методичні матеріали розміщено на платформі Google Classroom.

Визнання результатів неформальної освіти. Замість опрацювання тем можливе прослуховування онлайн-курсів на платформах Prometheus, EdEra та інших (курси, що стосуються питань викладання навчальних дисциплін освітніх галузей у початковій школі, організації освітнього середовища, академічної доброчесності, організації науково-дослідницької роботи. Обсяг курсу – не менше 15 годин (0,5 кредита ЄКТС). Сертифікат про проходження курсу студент/студентка мають подати викладачеві до заняття за цією темою (для студентів, які навчаються за індивідуальним планом, – до останнього заняття).

Результат проходження курсу/курсів буде зараховано як захід неформальної освіти відповідно до Положення про Порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, у КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (<http://surl.li/enemph>).

Дотримання принципів доброчесності

Викладач і слухачі курсу погоджуються виконувати положення Кодексу академічної доброчесності. Окреслимо його основні засади:

1) будь-яка робота, яку здобувач освіти подає для оцінювання протягом курсу, має бути його власною роботою, що виконана без допомоги сторонніх осіб;

2) не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів; якщо буде виявлено ознаки плагіату або іншої недобросовісної академічної поведінки, то студента буде позбавлено можливості отримати передбачені бали за завдання;

3) не публікувати у відкритому доступі відповіді на запитання, що використовують для оцінювання досягнень здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни;

4) під час фінальних видів контролю необхідно працювати самостійно; не дозволено говорити або обговорювати завдання, а також не можна копіювати документи, використовувати електронні засоби отримання інформації. Порушення академічної доброчесності під час виконання контрольних завдань призведе до втрати балів або вживання заходів, які передбачені в Кодексі академічної доброчесності КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі.

Використання ШІ повинне забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути уважними до згенерованої ШІ інформації та розглядати її як "неперевірений вихідний матеріал".

8. Рекомендована література

Основна

1. Аргіропулос Д., Тарнавська Н. Інклюзивна педагогіка : навчальний посібник. Київ : ТОВ «Видавничий дім "Бук-Друк"», 2023. 195 с.

2. Байда Л. Ю., Красюкова-Еннс О. В. Командний підхід у психолого-педагогічному супроводі : навчально-методичний посібник. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 200 с.

3. Бондар В. І., Синьов В. М. Корекційна педагогіка : підручник. 2-ге вид., перероб. Київ : Знання, 2020. 344 с.

4. Впроваджуємо інклюзію в закладі освіти: посібник для директорів і педагогів / Державна служба якості освіти України, SURGe. Київ, 2023.

5. Данілавічюте Е. А., Литовченко С. В. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами : методичний посібник. Київ : Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 120 с.

6. Данілавічюте Е.А. Стратегії педагогічного спілкування та взаємодії в інклюзивному освітньому середовищі : навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2019. 112 с.

7. Дегтяренко Т. М., Лещенко М. П. Корекційна освіта : підручник. Суми : Університетська книга, 2020. 350 с.

8. Жук В., Литвинова В., Литовченко С. Педагогічна підтримка дітей раннього та дошкільного віку з порушеннями слуху та їхніх батьків в умовах воєнного стану: навчально-методичний посібник. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2023.

9. Жук В., Литвинова В., Литовченко С. Чути і спілкуватись. Крок за кроком з батьками: навчально-методичний посібник для педагогів та батьків. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2023.

10. Інклюзивна освіта: навчально-методичний посібник до курсу (колектив авторів, ред. М.С. Чайковський). Київ, 2025

11. Колупасва А. А., Найда Ю. М., Таранченко О. М. Оцінювання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії : навчально-методичний посібник. Київ : А.С.К., 2018. 168 с.

12. Колупасєва А. А., Савчук Л. О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання : науково-методичний посібник. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Київ : АТОПОЛ, 2019. 273 с.
13. Колупасєва А. А., Савчук Л. О., Найда Ю. М. Команда супроводу дитини з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому навчальному закладі : методичний посібник. Київ : А.С.К., 2018. 248 с.
14. Колупасєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики : монографія. Київ : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/708170/1/Інклюзивна%20освіта%20від%20основ%20до%20практики.pdf>
15. Колупасєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: покроково для педагогів : навчально-методичний посібник. Київ, 2023. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739317/1/Kolupaeva.Taranchenko.Inclusia.Pokrokovо.pdf>
16. Колупасєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: покроково для педагогів : навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 232 с.
17. Колупасєва А. А., Таранченко О. М., Савчук Л. О. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі : навчально-методичний посібник. Харків : Ранок, 2019. 304 с. URL: [https://interactive.ranok.com.ua/upload/file/Інклюзия/Navch%20ditei%20z%20osobl%20osvitnim%20potrebamy%20v%20inkl%20seredovyschi%20\(Kolupaieva_Taranchenko\).pdf\[4\]](https://interactive.ranok.com.ua/upload/file/Інклюзия/Navch%20ditei%20z%20osobl%20osvitnim%20potrebamy%20v%20inkl%20seredovyschi%20(Kolupaieva_Taranchenko).pdf[4])
18. Колупасєва А.А., Найда Ю.М. Етичні засади роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : методичні рекомендації. Київ : А.С.К., 2018. 80 с.
19. Колупасєва А.А., Найда Ю.М., Таранченко О.М. Створення інклюзивного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти : методичні рекомендації. Київ : А.С.К., 2019. 120 с.
20. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами
21. Мартинчук О. В. Сучасні технології інклюзивного навчання : теоретико-методичні засади : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 300 с.
22. Мартинчук О.В., Софій Н.З. та ін. Організація інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 160 с.
23. Миронова С. П., Гаврилов О. В., Матвєєва М. П. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 385 с.
24. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник / Колупасєва А. А., Таранченко О. М. Харків: Ранок, 2024.
25. Новик І. (уклад.) Теоретичні та практичні аспекти інклюзивної освіти в Україні: навчальний посібник. Київ: Київський університет імені Б.Грінченка, 2023. 232 с.
26. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивної освіти : наказ МОН України від 01.10.2010 № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0912729-10>
27. Про освіту : закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
28. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти «Абетка для директора», ДСЯО України, Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/Abetka_dlya_Dyrektora_2020_compressed.pdf
29. Розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами: нач.-метод.посіб. / Литвин І.М., Басик В.В., Гавриленко Т.Л., Галушко М.І. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2020. 80 с.
30. Синьов В. М., Матвєєва М. П., Хохліна О. П. Психологія розумово відсталої дитини : підручник. Вид. 3-тє, перероб. і доп. Київ : Знання, 2019. 359 с.
31. Синдром дефіциту уваги і гіперактивності (СДУГ) у дітей: психолого-педагогічний супровід : навч.-метод. посіб. / Войтко В.В. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023. 76 с.

32. Співпраця вчителя та асистента вчителя в інклюзивному освітньому середовищі (методичні рекомендації) / Литвяк Д.М., Зленко Л.О. Чернігів: ЧОППО, 2023. 66 с.
33. Федоренко О., Мартинчук О., Софій Н. та ін. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження. Київ : ФОП Парашин, 2020. 122 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/34228/1/O_Martynchuk_PAP_2020_IL.pdf
34. Ярошук К. І., Вдовенко О. І. Основи інклюзивної педагогіки : навчально-методичний посібник. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2025. 120 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739317/1/Kolupaeva.Taranchenko.Inclusia.Pokrokov.pdf>

Допоміжна

1. Алєєва Н. М. Діти з порушенням зору в умовах інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / Н. М. Алєєва, Ю. В. Барінов та ін. Київ : Кафедра, 2016. 212 с.
2. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання : навчально-методичний посібник / А. А. Колупасєва та ін. Київ, 2023. 152 с. URL: https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni_posibnyky_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv/20
3. Вержиховська О. М. Спеціальна методика виховання дітей з тяжкими порушеннями мовлення : навч.-метод. посіб. / О. М. Вержиховська, Н. М. Гончарук, Л. І. Рудзевич. 2-ге вид., перероб. і доп. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 272 с.
4. Вержиховська О. М., Рудзевич І. Л. Теорія і методика виховання дітей в спеціальній школі : навчально-методичний посібник / О. М. Вержиховська, Л. І. Рудзевич. 2-ге вид., перероб. і доп. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. –292 с.
5. Волгіна О. М. Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці : посібник / О. М. Волгіна, О. Л. Іванова ; ПРООН в Україні, Спільна Програма «Сприяння інтеграційній політиці та послугам для людей з інвалідністю в Україні». Київ : Ваіте, 2018. 36 с.
6. Впроваджуємо інклюзію в закладі освіти URL : https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Inclusion_zaklad_osvity_SQE-SURGe_2023.pdf
7. Гендерний аудит доступності : методичні рекомендації / Л. Ю. Байда, Я. В. Грибальський ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. Київ, 2018. (травень). 72 с.
8. Гендерний аудит доступності в місті Краматорськ Донецької області / ООН Жінки в Україні ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України.– Київ, 2017. 10 с.
9. Гладуш В. А. Удосконалення підготовки корекційного педагога в умовах університетської освіти : монографія / В. А. Гладуш, З. П. Бондаренко, Н. В. Зимівець та ін. Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2015. 324 с.
10. Дитина з особливими потребами: Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка : журнал / гол. ред. В. Андрєєва. 2018.
11. Дітям про Конвенцію ООН : про права людей з інвалідністю / Агенство ООН у справах біжінців ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. Київ, 2017. 10 с.
12. Конвенція про права осіб з інвалідністю URL :https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
13. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник / за заг. ред. М. А. Порошенко [та ін.] ; Всеукр. благод. організація «Благодійний фонд Порошенка». –Київ, 2018. 252 с.
14. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : зб. наук. праць / за ред. В. В. Засенка, А. А. Колупасвої. Київ, 2017. вип. 12. – 184 с.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
16. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг. ред. Н. З.Софій. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 52 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/275/>

17. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивної освіти URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>

18. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>

19. Програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення: «Корекція мовлення», «Корекція розвитку» / за ред. Е. А. Данілавичюте, А. А. Колупасової, Л. І. Трофименко, Ю. В. Рібцун. Київ ; Чернівці : Букрек, 2017. 152 с.

20. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/273>

21. Універсальний дизайн в медичних закладах : метод. посібник / автори-упоряд.: Л. Байда, О. Іванова ; ПРООН в Україні, Спільна Програма «Сприяння інтеграційній політиці та послугам для людей з інвалідністю в Україні. – Київ : Ваіте, 2019. 59 с.

22. Формування політики раннього втручання : тренінговий модуль / кол. авторів : Л. Ю. Байда, Є. Б. Павлова, О. Л. Іванова, Г. В. Кукуруза ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. Київ, 2017. 60 с.

7. Інформаційні ресурси в інтернеті

<https://classroom.google.com>

<https://mon.gov.ua/>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

<https://vseosvita.ua/>

Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». Інклюзивна освіта. Видання. URL : http://ussf.kiev.ua/ieeditions/?page_nom

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України. Видання інституту. URL: http://ispukr.org.ua/?page_id=351

Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти. Медіатека. Видання. Статті. URL : http://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=196

Ресурси. Державний сектор:

[Міністерство освіти і науки України](#)

[Сайт Міністерство охорони здоров'я України](#)

Громадські організації:

[Національна асамблея людей з інвалідністю України](#)

[Всеукраїнська благодійна організація Даун Синдром](#)

[Громадська організація «Соціальна синергія»](#)

[Іпотерапевтичний центр «Спіріт»](#)

[Карта реабілітаційних закладів України](#)

[«Школа інклюзивної освіти: Інклюзія від А до Я»](#)

Викладач Демченко Ірина Іванівна

